

SLOVO STAROSTY

Milí sousedé,

už máme únor a skiareály, hotely, restaurace i další služby a řada obchodů jsou stále zavřené. Byli jsme zvyklí, že je v tuhle roční dobu zimní sezona v plném proudu. Hotely i penziony byly plné, na svazích lanovky a vleky vozily stovky lyžařů, dařilo se restauracím i dalším službám. Naše Železnorudsko se na řadu týdnů proměnilo v pulsující město s tisíci až desetitisíci návštěvníky. Nyní zde máme, zejména o víkendech, tisíce lidí také, bohužel nám to ale nepřináší obživu, ale pouze problémy. Odpadky i výkaly, auta parkující na všech možných i nemožných místech, chaos na sjezdovkách, kde se potkávají běžkaři, skialpinisté, pěši i bobující děti, ojedinelé i lyžaři a snowboardisté a samozřejmě i zvýšené riziko nákazy koronavirem. Samozřejmě chápeme, že lidé chtějí na čerstvý vzduch, užít si s dětmi sněhu. Je ale škoda, že se při tom někteří neumějí chovat, nebo se chovají bezohledně, jako by jim Šumava patřila. Proto buďme trpěliví, zachovávejme si dobrou náladu a nenechme se naštvávat malichernostmi.

Zakoupili jsme tisíc kusů respirátorů pro občany starší 75 let.

Zastupitel Kryštof Částka umí spoustu věcí, mimo jiné ovládá i rolbu.

Jsme proto přesvědčeni, že by bylo po všech stránkách lepší, kdyby se za jasných pravidel otevřely skiareály a alespoň část služeb. Riziko nákazy by se tím určitě nezvýšilo, naopak by věci měly řád, a alespoň část podnikatelů by mohla fungovat a alespoň částečně dohánět ztráty. Bohužel vláda to zatím vidí jinak. Nezbývá nám, než čekat a doufat. Ale zároveň na naše problémy také hlasitě upozorňovat, o což se prostřednictvím médií neustále snažíme.

Věříme, že očkování zafunguje a covid-19 přestane ovládat naše životy. Do té doby to musíme společně zvládnout a udělat vše, abychom ochránili hlavně naše starší spoluobčany. Proto město zakoupilo tisíc kusů respirátorů, které jsou k dispozici zdarma pro lidi starší 75 let. Kde si je možné respirátory vyzvednout, nebo jak si zažádat o jejich zavezení, se dozvíte uvnitř zpravodaje.

Pokračování ze strany 1

Určitě se už ale všichni hlavně těšíme na dobu, až budeme moci respirátory a roušky sundat. My se současně snažíme, aby Železnorudsko vyšlo z „doby covidové“ zase o něco hezčí, modernější a přívětivější pro své obyvatele. Proto jsou v plném tempu přípravy nového biotopu na koupání na „Žabákách“, pumptrackové dráhy pro sportovce a samozřejmě se intenzivně věnujeme i přípravě na vybudování našeho nového náměstí.

Na velké změny k lepšímu se ale můžete těšit i v Informačním turistickém a environmentálním centru, kde se povedlo doplnit a vyměnit část expozice v Komárkově knihovně, která je chloubou centra. Až budou moci otevřít, rozhodně si naplánujte návštěvu, bude to stát za to.

Chceme, aby se nám společně na Železnorudsku žilo stále lépe a lépe. Základem spokojeného života je bezpečí. Velký skok se v tomto směru povedl vloni, když v rámci výstavby průtahu přibýly konečně chodníky podél Klatovské ulice, a rovněž nové přechody pro chodce a osvětlení. Nyní se snažíme nastavit funkční systém úklidu tohoto chodníku, kdy nám jej silničáři při každém průjezdu pluhu zahrnou. To je daň za jeho blízkost u silnice, jinak jej ale nebylo možné vybudovat. Se zvyšováním bezpečnosti chceme ale pokračovat, proto chystáme pořízení zbrusu nového kamerového systému pro naši městskou poli-

Komárkova knihovna nebyla nikdy tak plně vybavena.

ci, na jehož výstavbu se nám podařilo získat významnou dotaci. Strážníci nemůžou logicky být všude, kamery jim v tomhle ohledu budou velkým pomocníkem v jejich snaze o ochranu vašeho bezpečí i pořádku v našich ulicích. Kamery nahradí stávající starý systém a doplní jej nové kamery na exponovaných místech.

Pokud chcete být aktuálně informováni o dění v Železné Rudě, sledujte oficiální facebookové stránky města (www.facebook.com/

mestoZeleznaRuda). Zároveň prosím pamatujte, že v případě potřeby se na nás můžete kdykoli obrátit na e-mail: starosta@zeleznaruda.cz nebo na telefon: 724 181 624. Jsme zde pro Vás.

S úctou a přáním všeho dobrého,

*Filip Smola, starosta města,
Petr Najman a Filip Brož, místostarostové*

ITC informuje

Milí čtenáři,

po delší odmlce se vám opět ozýváme s aktivitami, které pro vás připravujeme. I když nám nebylo umožněno již podvakrát zahájit výstavu historických pohledů a fotografií, tak se nebojte, nepřijdete o ni. Naopak o to bude výstava „vychytanější“ a plná spousty zajímavých obrázků a fotografií. Zato ale patří hlavně velké DÍKY všem dárcům, bez nichž bychom výstavu nemohli uspořádat.

Po znovuotevření našeho Informačního centra se můžete těšit na knihu „Zmizelá Šumava 3“, kterou budeme mít k prodeji, a také jsme pro vás připravili nové varianty již nyní tak oblíbených čepic, čelenek a nákrčníků s profilem Šumavy a samozřejmě Železnou Rudou.

Už nyní máme radost z fotografií, které nám děti začaly posílat k fotografické soutěži, a můžeme konstatovat, že soutěž bude mít celorepublikový charakter, protože nám zasílají fotografie děti nejen z Plzeňského kraje.

A na závěr bychom vás, a zvláště pak děti, rádi pozvali k nové soutěži Drak Koroňák – Putování za rysem Rudou po Železnorudsku, jejímž průvodcem je Plzeňská krajská rada dětí a mládeže a strážcem Folklorní soubor Hořec a Hořeček z Železné Rudy. Soutěž vznikla za spolupráce Environmentálního a Informačního centra a města Železná Ruda. A jak se do hry zapojit? Informace máte zde a na přiložených letáčích.

Jak si zahrát?

1. Zaregistruj se na www.drakkoronak.cz a zvol si svého hrdinu (rytíře, druida, čarodějku, aj.).
2. Vyhledej na mapě draka Koroňáka, kterého chceš porazit.
3. Vyber si hru (stáhni si „svítek s instrukcemi“ nebo trasu do svého mobilu).
4. Vyraz na cestu, každá má osm úkolů (osm kartiček schovaných na souřadnicích).
5. Nezapomeň z každé kartičky opsat „indicii“ (osm úkolů = osm indicií = z nich jedno heslo).
6. Jdi zpět na web a zadej heslo. V tu chvíli zničíš draka Koroňáka a vylepšíš svou postavu.
7. Hru opakuj, ať můžeš svou postavu ještě více vylepšit a zabít co nejvíce draků Koroňáků.

*Barbora Kučeravá,
vedoucí ITC Železná Ruda*

Zprávičky ze školky

Měsíc leden byl velmi štědrý na sněhovou nadílku, kterou jsme si plnými doušky užívali nejen na školní zahradě, kde jsme stavěli sněhuláka, iglú a jezdili jsme také na kluzácích. Radovánky na sněhu nás inspirovaly ponořit se do pohádkového příběhu Ledové království. Sněhulák Olaf, princezna Elsa, Anna a další postavy z příběhů nás provázejí v každodenních hrách a činnostech, např. matematických, tělovýchovných, hudebních a dalších. Děti si mimo jiné vyzkoušely experiment s proměnou skupenství vody při zachraňování figurek z ledu. Měly tak možnost získat nové poznatky z oblasti fyziky. Ve třídě si postupně stavíme zámek království Arendellského, který je často vyhledáván při hrách dětí.

Pod sněhovou přikrývkou zůstala i potrava pro ptáčky, proto jsme vyrobili v keramické dílně krmítka, která si děti odnesly domů.

Sluníčka

O přezimování zvířátek si hledáme informace v knihách i přímo v přírodě. Velmi jsme si užili dramatizaci básně „Polámal se mraveneček“ a „Princeznička na bále“. S dětmi si pravidelně hrajeme „na divadlo“, k čemuž nám skvěle slouží aula školy.

Těší nás též, že navzdory covidové situaci jsou děti mimořádně zdravé, o čemž svědčí vysoká docházka do Mateřské školy. Přejme si, ať současný trend pokračuje a my si sebe navzájem užijeme.

Za MŠ zapsala Hana Königová,
Foto archiv MŠ

Broučci

Broučci

Z českého dobového tisku

Z mezinárodních lyžařských závodů na Špičáku

Světozor, 11. 2. 1910, č. 19

Tento článek byl uveřejněn v obr. týdeníku Světozor, který se od svého založení v r. 1834 etabloval jako „kronika současného dění, slovem i obrazem“. Světozor je z velké části archivován v digitalizované formě v NK ČR. Letos 2. února uplynulo od konání tohoto významného mezinárodního sportovního podniku na Špičáku 111 let.

Dne 05. 02. 1910 Národní Listy, ale také Plzeňský obzor (svobodomyslný list pro Plzeň a západní Čechy) přinesly podrobné zpravodajství o této akci, včetně kompletních výsledků. Závodů se zúčastnilo 30 mužů a 5 žen. Mezi nimi byli známé osobnosti např.: Bohumil Hanč (1886 - 1913), Josef Rössler-Ořovský (1869 - 1933), Arno Juránek (1874 - 1944) nebo jeho kamarád, Emanuel Kabát († 30. 10. 1931) který v r. 1907 se stal zakladatelem a současně 1. předsedou Kroužku plzeňských lyžařů; v r. 1911 došlo ke změně názvu na Český Skiklub v Plzni.

Velká pozornost byla věnována ze strany diváků také manželům Vávrovým z Vídně. Hana Vávrová obdržela zvláštní cenu za elegantní provedení své krasojízdy. Účastníci závodů byli ubytováni v Prokopově penzionátu kde se konal v předvečer závodů Přátelský večer účastníků.

Letos konečně první mezinárodní závody, jichž provedení vzal na sebe horlivý v zimních sportech a zvláště turistice po oblastech šumavských osvědčený „Kroužek Plzeňských lyžařů“.

Závody byly konány na svátek Hromnic, dne 2. t. m. Přímo vzorné bylo vytyčení jednotlivých drah, kde každá jízda měla své stometrové značkování v různých barvách. Podél trati účelně rozestaveni byli kontroloři a lékaři, takže zkrácení dráhy bylo nemožné a rychlá lékařská pomoc po ruce.

Start a zároveň cíl tvořila slavobrána, zdobená národními barvami a odznaky města Plzně. V čele pak hrdě trůnil ohromný nápis „Mezinárodní závody kroužku Plzeňských Lyžařů“, tak jako nezdolná bašta v tomto poněkud nečistém území okolí eisensteinského. Po obou stranách brány postaveny tribuny, jedna pro sbor soudcovský, závodní výbor a měřiče času, druhá pro diváky, jichž se zde sešlo na 300 s lyžemi i bez nich.

Tito se zájmem přihlíželi konkurenci výkvětu českého i cizího lyžectva, k jehož se-zvání přičinil se „kroužek“ pozvánkami v řeči české, německé a francouzské, jichž na 500 kusů sympatickým klubům rozeslal.

Bohužel jedna okolnost znepríjemnila poněkud závod samý: sníh nebyl takové jakosti, aby dovolil našim favoritům z Krkonoš ukázat v plném lesku svou lyžecskou zdatnost. Sníh

měnil se v lepicí se a kyprou hmotu.

— Po předběžném projetí všech drah odebrali se závodníci večer 1. února do Prokopova hotelu, kde byla společná večeře. V družném hovoru, zábavě a zpěvu sešlo se tu přes 100 lyžařů z Prahy, Plzně, Klatov, Písku, Domažlic, Budějovic, Vídně, Jilemnice, Vysokého n. Jiz., Straubingu z Bavor a obou Eisensteinů, Čerchova a j. Po dlouhotrvající společné zábavě odebrali se na lože a tak otec Prokop tentokrát hostil a ubytoval na 120 zimních sportovců.

Ráno dne 2. února stálo v 9.20 za úplného bezvětří a 3°C zimy u startu 11 jezdců připravených k závodu na 10 kilometrů, jehož neobyčejně namáhavá dráha vedoucí ze dvou třetin lesními pěšinami, má úhrnné relativní stoupání 365 metrů, a jejíž jízda vyžaduje „dobrých plíc a ocelových nohou“, jak se naši hosté vyjádřili. Jízda byla přístupna všem jezdcům a pro členy „Kroužku plzeňského“, zároveň přebornictvím.

— Po výstřelu vyrazí rychlým během závodníci vpřed a po 15 minutách utvoří se 2 skupiny s pořadem Hanč, Mejvald, Brauner, Jarolímek, Patočka, Bouček a asi o 100 m v zadu Borenti (pseud.), Rott, Schmidt a Hanušová. Na vrcholu Pancíře předjíždí skupina Jarolímek, Patočka a Bouček Braunera a v tomto seřazení přijíždějí také k cíli:

1. Hanč (trojnásobný vítěz mistrovství), člen krkonošského spolku „Ski“ v Jilemnici, t. č. četař 74. pěšího pluku v Liberci, 1:03:08. — 2. Mejvald (Lyžařský odbor tělocvič. jed. „Sokol“ v Mrklově). — 3. Jarolímek („Český spolek pro zimní sporty“) 1:05:12. — 4. Patočka („Český Ski klub“ ve Vysokém n. J.) 1:07:55. — 5. Bouček („Kroužek Plzeňských Lyžařů“), zároveň o přebornictví Kroužku 1:08:56. — 6. B. Brauner („Český Ski klub Praha“) 1:12:06. Loňský čas vítěze Boučka byl 1:15:00.

Pozoruhodný byl výkon slečny Hanušové, která ostré tempo závodu vydržela až do konce. Slečna zúčastnila se již loni 50 kilometrové soutěže v Krkonoších.

II. Jízda dam na 1 000 m: 1. Hanušová 7:09; 2. Braunová (Špičák) 7:58; 3. Zikmundová (Lyžecský odbor Svazu lyžařů v Budějovicích) 8:20. — Hanušová vítězí s převahou.

III. Krasojízda (předvedení dokonalosti techniky v norském stylu). Zde klasifikovalo se držení těla a způsob jízdy a jistota v překonávání překážek jako kroužení v obloucích mezi různě rozestavenými hůlkami, podjíždění latě ve výši 1 m a skok zakončený švihem telemarským nebo christianským, vesměs s kopce bez hůlek.

Trat', která vede pouze s vrchu, jeta byla dvakrát. 1. arch. Vávra (člen P.W.E., za Č.S.K. Praha) bodů 69-3; 2. Hanč bodů 62-9, 3. Rott 62-3, 4. Dynda (pseud.) 61.5, 5. Jarolímek, 6. Brauner.

Závodní výbor věnoval pí. M. Vávrové (Vídeň) za neobyčejnou eleganci a půvab v ovládnutí lyží a provádění mrštných obrátů čestnou cenu mimo soutěž.

— Po tomto čísle provedli manželé Vávrovi několik švihů v páru za spontánního potlesku diváctva.

Po společném obědě, který byl velmi rychle servírován v útulných místnostech hotelu Prokopova, následoval v 1.30 hod. závod juniorů na 2 000 m. 1. Bohouš Brauner 13:57; 2. Dynda 14:46; 3. Bauer (Winter-Sportverein Straubing) 15:50; 4. E. Kabát (Krouž. Plz. Lyž.) 15:43; 5. Schmidt; 6. Hostaš.

V. Závod na 5 kilometrů (na vrchol Pancíře a zpět se stoupáním 155 m). Přístupný všem jezdcům. 1. Mejvald 32:37; 2. Jarolímek 32:56; 3. Hanč 34:25; 4. Patočka 36:33; 5. B. Brauner 37:59; 6. Grafwalner (Winter-sp. Straubing). Hanč diskvalifikován odřením nohy.

VI. Závod seniorů na 1 000 m, přístupný pouze členům „Kroužku Plzeňských Lyžařů“ přes 35 let starých. 1. Arno Juránek (s povoleným minimálním časem 9 minut) 7:20 (walkover).

VII. Jízda s překážkami na 2 000 m. Trat'

Dokončení ze strany 4

1 000 m jela se dvakrát s těmito překážkami: přelézání nebo podlézání bariery 1 metr vysoké, jízda v hadovitých výkrutech mezi tyčemi, podjíždění latě a skok nebo jízda přes příkop. 1. Jarolínek 13:31; 2. Patočka 14:13; 3. Brauner 15:09; 4. Dynda 15:32; 5. Stengel (Plzeň) 15:32.

VIII. Běh na lyžích na 100 m o rekord. 1. Hanč 21 vt; 2. Mejvald 22 vt; 3. Rott; 4. Shrabal 26 vt. (Kroužek Plzeňských Lyžařů).

IX. Jízda pro útěchu na 1 000 m, přístupna toliko těm, kdo v těchto závodech nedobyli žádné ceny. 1. Schmidt 6:54; 2. J. Rössler-Ofovský (Č.S.K Praha) 7:16; 3. Žigmund 7:20; 4. Keclík (Klatovy) 7:24.

Večer po závodech bylo slavnostní rozdělení cen. Čestné ceny věnovali: Svaz Lyžařů, Kroužek Plzeňských Lyžařů, Klatovský odbor, dále pp. Zinggroš, Havlíček, Prokop a Tkadlec.

Poté pronesli delegáti jednotlivých ústředí pozdravy a blahopřání k velkolepému výsledku a zdaru závodů; zvláště vzpomenu neobyčejného mezinárodního významu, jakého se dostalo závodům účastí bodrých bavorských hostů ze Straubingu.

Josef Růžička, Plzeň
josruzicka@email.cz

Josef Kraus (1886 – 1963) patřil ke generaci závodníků z počátku 20. století. Závodil i na Šumavě, pocházel z Krkonoš. Byl velmi všestranný a mnohokrát stál na stupních vítězů. Soupeřil s Bohuslavem Hančem (1886 – 1913). Na přiložené fotografii Josef Kraus hrdě ukazuje krásné dobové medaile, jimiž byli závodníci na stupních vítězů dekorováni.

Archiv p. Emila Kintzla

STRÍPKY Z HISTORIE ŠUMAVY

Z KRONIKY ZHŮŘSKÉ ŠKOLY – část pátá

A opět je tu zápis pana učitele Řeháčka, zatím ho tady nikdo nevystrídá. Věřme, že o prázdninách načerpal trochu sil, aby s novou chutí pokračoval ve své práci.

Bílení, úklid, čilý ruch – to byly první dny před nastávajícím novým školním rokem. Brigáda pražských živnostníků zahlazovala své stopy ve škole.

A už je tu začátek vyučování. Děti – to už je docela jiný obraz, než tomu bylo na počátku minulého školního roku. Většina – to už snad nejsou negramotní reemigranti z Rumunska, roztrhaní, špinaví tak, jak k nám přišli. Pomalu mizí všechny stopy nezaviněné minulosti, které ze 17 dětí nesou 2 - 3. I řečí si již rozumíme. Zmizel její drsný, zastřený tón a jde nám to docela dobře ve všech předmětech, jen ve slohu ještě překonáváme poslední překážky. A do konce roku - „Soutěžte s námi, české děti!“

Ta radost, když jim půjčuji knihy ze žákovské knihovny. To už nemyslí a docela zapoměly na prožitou strašnou bídu. Jsou v docela jiném světě, kde se nemusí bát bídy, bití, hole nebo jiných zastrávacích prostředků staré školy. Zajímavé. Učí se rády, rády chodí do školy.

Doma ale musí mnoho pracovat. Než jdou do školy, vstávají kolem 5. hodiny zároveň s rodiči, vyčistit stáj, děvčata, ba i někteří chlapci – po-dojit! Rodiče nemají samostatné hospodářství. Jsou zemědělskými dělníky státního statku ve Zhůří. Po škole jdou děti také z práce do práce.

Nejednou si malý Štefánek Vilčekův povzdychl, když jsem dával domácí úkol. „Já bych se, pane učiteli, rád učil, rád napsal úkol, ale když já musím každý den po škole pomoci tatínkovi pást krávy.“ Tolik práce, co musí udělat slovenské děti od nejtútlejšího mládí, dělá opravdu jen malý počet českých dětí. Někdy je snad (rodiče) i příliš přetěžují a ukládají jim práce, na které děti jen velmi těžko stačí. Řeknou vám: „My za mlada také jsme museli pracovat a moc pracovat, chtějí veľa jíst, tak také veľa pracovat.“

Mají málo času na učení, a přece se učí doma ve volné chvíli, ve prostředí klidném, ve svém pokojíčku, ale mezi domácími ruchem a křikem četných mladších sourozenců, jen aby se mohli ve škole pochlubit pěknou známkou do sešitu „Moje práce“. Nemyslete si, rodiče slovenských dětí nejsou lhostejní k jejich učení. S obdivem a rodičovskou radostnou pýchou se dívá táta s mámou, kteří nedovedou číst a psát, nebo jen málo, jak se jejich děti večer při lampičce učí básničkám či předčítávají knihy o lepším životě.

Škola je pro děti neprací, ale odpočinkem. Když se na jaře prodloužil den, to už mě budily ve tři čtvrtě na sedm. Začal jsem tudíž vyučování o půl osmé. Kdyby nebylo tří přespolních žáků, začal bych již od sedmi. Docházka domácích je dobrá. Otcové a matky přece jen dbají, aby děti docházely do školy včas a pravidelně. S přespolními dvěma, později třemi, to bylo v zimě obtížnější. Hodina cesty někdy po pás ve sněhu, to bylo obtížné zejména pro Pepička Zadáků, žáka druhého postupného ročníku.

Dále pan učitel uvádí, že v jedné třídě má čtyři postupné ročníky a práce s nimi je tvořivá, náročná na praxi a zkušenosti. Důsledně musí dbát, aby si děti zvykaly na čistotu a pořádek. Co se týká kázně, je přesvědčený, že spíš by měl být jim dobrým rádcem a věst je osobním příkladem. Velmi si však cení jejich velkého pracovního elánu při vyučování.

Život ve Zhůří jde pomalým krokem dál. Společenský život celkem žádný, Zhůří je kulturně a společensky jedním z nejzapadlejších míst v okrese. Největší vinu na tom nese jeho nešťastná poloha, stran vši komunikace. Několik rodin Slováků, obchod s hostincem, správce státního statku, cestář, stanice SNB a dost. Klid, Boží klid, zejména v době podzimní a zimní. Časté mlhy, déšť, sníh, pusto a smutno.

Sem se pro srovnání přímo nabízí vsunout popis obce z pera pana učitele Vondráška:

A Zhůří v minulosti – to byla slavná vesnice, 600 – 900 obyvatel je jistě úctyhodné číslo.

A i jiný život zde proudil. Zdejší sedláci byli vyhledáváni široko daleko pro dobrou jakost svého dobytka. Řezníci si jen podávali dveře a předháněli se v poklonkách.

Tři hospody, řeznictví, obchod se zbožím koloniálním, galanterním i střížním, fara s kostelem a farářem, trojtřídní obecní škola, autobusové spojení 3x denně se Železnou Rudou je jistě nejlepším dokladem života (této obce) v minulosti.

Závěrečné věty patří zase panu učiteli Řeháčkovi:

Léto je krásné. Zhůří přijedou oživit žnové brigády, které se zdrží až do podzimu. A zas se rozprostře klid, Boží klid, mlčení mlh a vítr po horách a lesnatých stráních rozhází všechny naděje.

Června 1950 zapsal Otakar Řeháček

Připravila Lidmila Kováčsová

Moje blahé paměti Václav Rezek

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám první část vzpomínek z autobiografické knihy pana Václava Rezka, „**Moje blahé paměti**“. Jedná se o autentické vyprávění o dění v Železné Rudě těsně po válce a v padesátých letech. Samozřejmě viděno dětskýma očima. Věříme, že se Vám vyprávění pana Rezka bude líbit, a společně se ponoříme do dob ne tak dávnych...

NA VLASTNÍ OČI ...

Když jsem se narodil, neviděl jsem vůbec nic, protože bylo půl hodiny po půlnoci. Začal jsem se tedy těšit na ranní rozbřesk. Po rozednění to bylo úplně stejné. Děje se tak zřejmě všem miminům světa. Ale určitě jsem vnímal mamčinu laskavou teplou náruč, která mne hýčkala v teple pokoje kojeneckého oddělení porodnice v ulici Wenzigově.

Volky nevolky jsme však museli po týdnu ten vlivný azyl opustit a uchýlit se k babičce a dědovi do Harantovy ulice. Kolem zuřila válka, Němci rozdráždění jako hejno vos začali dostávat na frak. Samá porážka na východní frontě!

Plzeň měla tu smůlu, že nacisté si ze Škodovky udělali hlavní stan pro výrobu zbraní. No a spojenci (Američané a Britové) po otevření druhé fronty začali samozřejmě s bombardováním nacistických továren.

Harantova ulice měla zase tu smůlu, že leží ve vzdálenosti jen asi půl kilometru od Škodovky v Plzni – Doudlevcích. Kdykoliv se ozvalo ječení výstražných sirén, vyděšení obyvatelé houfně prchali do krytů či svých sklepů.

To byla situace natolik nebezpečná, že se mí rodiče rozhodli hledat si podnájem v jiném místě. Našli jej pro sebe i svůj poklad (moji maličkost) v malém městečku Merklíně u Stoda. Tam v malém přízemním domečku u Rupertů získali dva hezké pokoje. Taťka Václav II. odtud dojížděl každé ráno do Plzně za prací, maminka se starala o mne, Václava III., za vydatné pomoci babičky Marie.

Děda Gusta pak zůstal v Harantovce jako týlové zajištění bytu. Asi se zabarikádoval a živil se hlavně gulášem, který prý uměl připravit jako nikdo jiný.

Jen občas zajel do Merklína zkontrolovat, zda nestrádáme či nevlčíme. Potom se zas vrátil do Plzně, kde pokračovala jeho mise hlídače. Šrapnelů, výbuchů ani střepin se nebál – měl přece zkušenosti z první světové války.

Ale žádná velká legrace to však nebyla. Porodnice Wenzigova ulice dostala až k samému konci války přímý zásah jednou zbloudilou bombou, původně určenou pro Škodovku. Prý tam zemřelo dost rodiček i se svými děťátky, sestry i lékaři.

Měl jsem štěstí, že mě maminka čtyři roky nepřenášela, jinak by vám nebylo dopřáno to štěstí číst tyto mé paměti.

Národ hladověl. Maso, máslo, mléko, ba i chléb byl na příděl. Každá rodina měla nárok podle počtu členů na předem určené množství

potravin na měsíc. Také se s lístky různě kšeftovalo. Nebylo ani dost zeleniny, ovoce, tudíž ani vitamínů, tolik potřebných pro výživu malých dětí, tedy i moji.

To zřejmě způsobilo, že jsem onemocněl v útlém věku křivici (rachitis), což je nemoc kostí. Dopadl jsem ještě dobře, maminka do mne lila hnusný rybí tuk po litrech, takže jsem celkem nezdeformován mohl pokračovat v životě.

Každý člověk se myslím pamatuje na svůj první životní zážitek. Ten můj byl takový, že jsem na dvorku u Rupertů tahal za sebou dřevěnou kachničku na provázku. Jak jsem tak couval, dospěl jsem až k velké plechové vaně s namočeným velkým prádlem. Do vany jsem samozřejmě přepadl a nešel ihned ke dnu jen proto, že prádlo bylo opravdu „velké“. Ihned jsem prý spustil hlasitý autoalarm, který prý slyšeli lidé o dvě ulice dále.

Maminka s babičkou vyběhly z domku co mě záchranářky a začaly mě resuscitovat. To spočívalo hlavně v důkladném frotýrování a zahřívání mého drobného tělíčka. Byl totiž sychravý říjen roku 1944. Svůj první životní zážitek jsem ani neodstonal...

To se již však válka chýlila ke konci, Hitler utíkal a za humny stáli Američané, a to doslova. Merklínem totiž procházela tak zvaná de-

Moje blahé paměti

Václav Rezek

markační čára, kterou Američané nesměli podle předchozí dohody Stalina s Rooseweltem překročit. Jinak by Praha mohla být svobodná mnohem dříve a nemuseli umírat naši na barikádách. Mimochodem, bojů na barikádách v Praze se účastnil i můj taťka.

K tomuto údobí se váže i druhý zážitek, který jsem si jako čtyřletý klučina uložil do paměti: Americký voják, sedící na zídce u školy, mě drží na kolenou, říká mi „bejby“ a přitom mi dává hrst žvýkaček a tři tabulky čokolády. Hezká vzpomínka. S jedním tím vojákem jsem byl též zvěčněn na fotce - byl krásný...

Krátce poté se stalo cosi, co mohlo vše hezké a začínající nadobro zlikvidovat. Mamka se rozhodla zajet zkontrolovat dědu do Plzně a vzala mě sebou. V noci se však ozvala nečekaně táhlým kolísavým zvukem siréna, oznamující nálet. Bylo to dne 20. prosince roku 1944 a mně byly roky tři...

Pokračování na straně 7

Dokončení ze strany 6

„Honem do krytu!“ Zavelel děda, a již nás (mne i mamku) vedl do sklepa. V zatuchlé chodbě byly podél zdi přistaveny lavice, na které jsme usedli.

Spolu s námi tam sedělo několik dalších lidí, kteří se v tu dobu nacházeli v domě. Chvilí se čekalo, co se bude dít, zda nejde o planý poplach jako obvykle. A pak začala mela. Všude kolem výbuchy, dům se otrásal v základech. Mamka mě svírala v náručí, děda stál nad námi jako obr URSUS, chystající se svými rameny případně zadržet padající klenbu. Já jsem jen cítil, jak mi drolicí se omítka padá na hlavu a za košili.

Těch divných ran bylo asi deset, a pak nastalo podivné mrtvé ticho. Čekalo se na ohlášení konce náletu. A skutečně: Po chvíli se opět nakrátko ozvala siréna a mohlo se jít po svých.

Náletem zesinalým občanům se do tváří opět vracela barva, ale všichni si kladli otázku „proč to?!“ Byl přece nablízku konec války. Později se vysvětlilo, že cílem toho náletu měla být Škodovka a nádraží, ale piloti USA se jaksí netrefili.

A tak jsem přežil svůj první a snad poslední životní nálet ...

Zanedlouho potom, přesně dne sedmého ledna léta Páně 1945, se našim v Merklíně narodila holčička Evička k jejich i mé velké radosti. V tu ránu jsem sice přišel o svá privilegia jedináčka, ale nelitoval jsem, nemaje z toho ještě rozum. Vše ženské (mamka i babička) napřelo veškerou energii k Evičce a uspokojování jejich základních životních potřeb. Kojení, čůrání, káknání – záplava vypraných plen na šňůrách všude kolem. Mě, chudáčkovi, zbyla jen ta dřevěná kachnička na provázku.

Ale abych se jen nelitoval. Dostal jsem ke svým třetím Vánocům nádherné šlapací auto – bugatku, střiknuté modrošedou metalízou. Bylo dost těžké, robustní a mělo velmi slabý motor – tedy mne, Vášu. Přízvisko „Váša“ mi přirklá mamka, prý podle slavného houslisty Váši Příhody - a zůstalo mi dodnes.

Na projíždkách se na mně střídali dva asistenti. Děda Gusta a někdy taťka, když měl po službě. V praxi to vypadalo tak, že asistent táhl v jedné ruce za provaz bugatku i se mnou, druhou rukou tlačil kočárek s Evičkou. Asis-

tenti prý se vždy vraceli zcela fyzicky i duševně vyřízeni, zkrátka mleli z posledního.

To však se již rodinný pobyt v Merklíně chýlil ke konci. Tatík jednoho dne přijel z Plzně a oznámil, že byl právě převelen do Železné Rudy. Přece jen – finanční stráž, patřící pod ministerstvo vnitra, byla polovojenskou organizací a rozkaz musel být ctěn. A tak se chystalo velké stěhování do neznáma ...

Na tomto místě musím ještě podotknout, že v té době byly již obě maminčiny sestry rovněž provdány. Teta Lída Zoubková mě obdařila bratrance Pavlem a teta Máňa Duchoslavová sestřenicí Janou. Ostatně o nich ještě bude psáno ...

Konec první části.

Čerpáno z knihy Moje blahé paměti

Autor Václav Rezek - pamětník

Ilustrační foto – archiv Václava Chabry

ITC informuje

Environmentální centrum ve spolupráci se ZŠ a MŠ v Železné Rudě a Městem Železná Ruda pořádají

FOTOSOUTĚŽ PRO DĚTI "ZIMA NA ŽELEZNORUDSKU"

PRÁVIDLA SOUTĚŽE:

- Své fotografie zasílejte na: envicentrum@zeleznaruda.cz do 28. 2. 2021.
- Každý účastník zasle maximálně DVĚ své nejlepší fotografie.
- Aby byly fotky přijaty, je třeba uvést jméno, třídu a školu, do které soutěžíte chodí.
- Soutěžit se bude ve dvou úrovních: 1. a 2. stupeň základní školy.
- Porota bude hodnotit ve dvou kategoriích - VÝŠIHNUTÍ TEMATU a NEJORIGINALNEJŠÍ FOTOGRAFIE.
- Oceněno bude vždy 1. až 3. místo v obou kategoriích i úrovních.
- Soutěží se o hodnotné ceny darované Městem Železná Ruda a nejpovedenější fotografie budou vystaveny v expozici Environmentálního centra.
- V případě dotazů pište na email envicentrum@zeleznaruda.cz, popřípadě volejte na 606 675 991.

Adresa: Environmentální centrum, 1. máje 12, Železná Ruda.

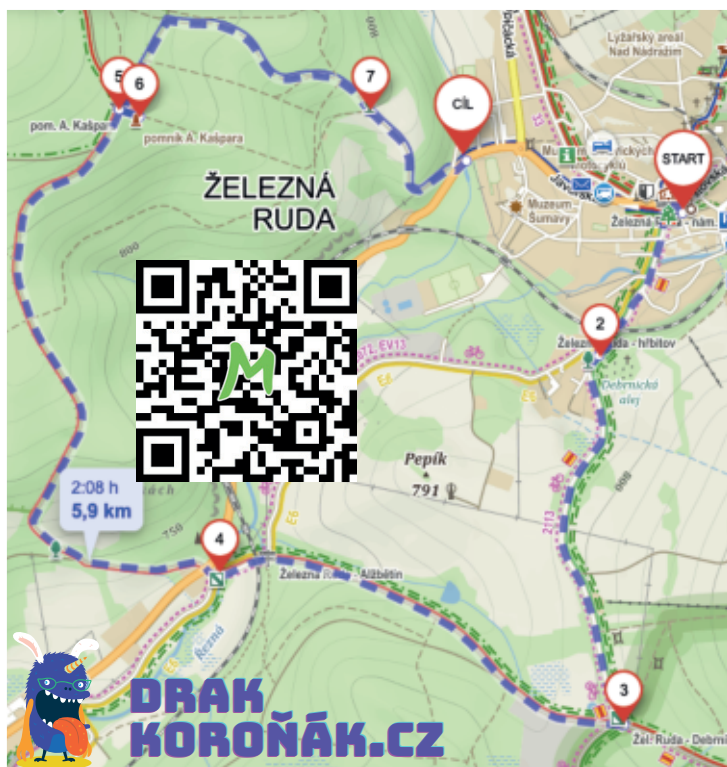

Legenda

Ahoj, jsem rys a jmenuji se Ruda. Mým domovem je celá Šumava, ale nejraději brouzdám na Železnorudsku. Vyrazte se mnou a já vám ukážu krásná místa mého rodiště. Dobře se dívejte a pozorujte okolní přírodu. Provedu vás 8 stanovišti s úkoly, na kterých získáte 8 indicií - ty vás dovedou k heslu. Tak ať se Vám u nás líbí. Váš rys Ruda!

sem zapisuj indicie

- 1, _____
- 2, _____
- 3, _____
- 4, _____
- 5, _____
- 6, _____
- 7, _____
- 8, _____

HESLO:

8 indicií = 1 heslo

_____